

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

27.1.2011

B7-0074/2011

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van vragen voor mondeling antwoord B7-0007/2011 en B7-0008/2011

ingediend overeenkomstig artikel 115, lid 5, van het Reglement

over de sluiting van de Overeenkomst van Genève inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en Brazilië, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Peru en Venezuela en de Overeenkomst inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten

Francesca Balzani, Vital Moreira
namens de Commissie internationale handel

Resolutie van het Europees Parlement over de sluiting van de Overeenkomst van Genève inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en Brazilië, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Peru en Venezuela en de Overeenkomst inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar zijn resoluties van 1 december 2005 over de voorbereiding van de Zesde Ministerconferentie van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) te Hongkong¹, van 4 april 2006 over de evaluatie van de Doha-Ontwikkelingsronde na de ministerconferentie van de WTO in Hongkong², van 27 april 2006 over een nauwer partnerschap tussen de Europese Unie en Latijns-Amerika³, van 7 september 2006 over de opschorting van de onderhandelingen over de Ontwikkelingsagenda van Doha (DDA)⁴, van 12 oktober 2006 over de economische en commerciële betrekkingen tussen de EU en de Mercosur met het oog op het sluiten van een interregionale associatieovereenkomst⁵, van 23 mei 2007 over economische partnerschapsovereenkomsten⁶, van 12 december 2007 over economische partnerschapsovereenkomsten⁷, van 24 april 2008 over de vijfde Top EU-Latijns-Amerika en de Caraïben (EU-LAC) in Lima⁸ en over een routekaart voor hervorming van de Wereldhandelsorganisatie⁹, van 7 oktober 2008 over de opschorting van de WTO-Doha-Ronde en de toekomst van de Doha-ontwikkelingsagenda¹⁰, van 25 maart 2009 over de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds¹¹, naar zijn wetgevingsresolutie van 25 maart 2009 inzake het voorstel voor een besluit van de Raad tot sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Cariforum-staten, anderzijds¹², en naar zijn resoluties van 5 mei 2010 over de strategie van de EU voor de betrekkingen met Latijns-Amerika¹³ en van 21 oktober 2010 over de handelsbetrekkingen tussen de EU en Latijns-Amerika¹⁴,

---

¹ PB C 285 E van 22.11.2006, blz. 126.

² PB C 293 E van 2.12.2006, blz. 155.

³ PB C 296 E van 6.12.2006, blz. 123.

⁴ PB C 305 E van 14.12.2006, blz. 244.

⁵ PB C 308 E van 16.12.2006, blz. 182.

⁶ PB C 102 E van 24.4.2008, blz. 301.

⁷ PB C 323 E van 18.12.2008, blz. 361.

⁸ PB C 259 E van 29.10.2008, blz. 64.

⁹ PB C 259 E van 29.10.2009, blz. 77.

¹⁰ PB C 9 E/05 van 15.1.2010, blz. 31.

¹¹ Aangenomen teksten, P6_TA(2009)0175.

¹² Aangenomen teksten, P6_TA(2009)0183.

¹³ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0141.

¹⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0387.

- gezien de Overeenkomst van Genève inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en Brazilië, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Peru en Venezuela, en de Overeenkomst inzake de handel in bananen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten (hierna "de overeenkomsten inzake de handel in bananen" genoemd),
- gezien de Overeenkomst van Marrakech tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO),
- gezien de partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS), enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend in Cotonou op 23 juni 2000 (Overeenkomst van Cotonou),
- gezien de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds,
- gezien de afronding van de onderhandelingen over een associatieovereenkomst tussen de EU en Midden-Amerika,
- gezien de afronding van de onderhandelingen tussen de EU en Colombia en Peru over een meerpartijenhandelsovereenkomst,
- gezien de verklaringen van de ministersconferentie van de WTO die op 14 november 2001 in Doha en op 18 december 2005 in Hongkong werden aangenomen, en de samenvatting van de voorzitter die op 2 december 2009 werd aangenomen in Genève,
- gezien de ontheffing van de toepassing van artikel I van de GATT die in november 2001 in Doha is toegekend voor de handelspreferenties uit hoofde van de Overeenkomst van Cotonou (de "Doha Waiver") voor de duur van deze handelspreferenties, d.w.z. tot en met 31 december 2007,
- gezien het Memorandum van overeenstemming tussen de VS en de EG inzake bananen van 11 april 2001,
- gezien het verslag van de directeur-generaal van de WTO van 22 december 2009 over het gebruik van zijn goede diensten (overeenkomstig artikel 3.12 van het Memorandum inzake geschillenbeslechting) in de geschillen EG – Invoerregeling voor bananen (DS361), aanhangig gemaakt door Colombia en de EG, en EG – Invoerregeling voor bananen (DS364), aanhangig gemaakt door Panama,
- gezien Verordening (EEG) nr. 404/93 van de Raad van 13 februari 1993 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector bananen,
- gezien de verklaring van 1 april 2010 van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU over de bananenovereenkomst tussen de EU en Latijns-Amerika en de gevolgen ervan voor de bananentelers in de ACS-landen en de EU,
- gezien de vragen van 24 januari 2011 aan de Raad (O-0012/2011 – B7-0007/2011) en de Commissie (O-0013/2011 – B7-0008/2011) over de overeenkomsten inzake de handel in bananen,

- gelet op artikel 115, lid 5, en artikel 110, lid 2, van het Reglement,
- A. overwegende dat met de overeenkomsten inzake de handel in bananen een einde is gekomen aan het langst aanslepende geschil ooit tussen de EU en de Latijns-Amerikaanse MBN-bananenleveranciers; overwegende dat daarmee ook een bijzonder heftig nevenschil tussen de VS en de EU wordt beëindigd en mogelijke nadelige sancties van de VS worden afgewend; overwegende dat daarmee eveneens alle eisen van Latijns-Amerikaanse MBN-leveranciers naar aanleiding van de laatste drie uitbreidingen van de EU worden beslecht,
- B. overwegende dat elke EU-lidstaat tot 1 juli 1993 zijn eigen invoerregeling voor bananen behield, waarbij sommige lidstaten speciale voorkeursregelingen hadden voor landen waarmee zij sterke historische banden hadden,
- C. overwegende dat na de vaststelling van Verordening (EEG) nr. 404/93 van de Raad van 13 februari 1993 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector bananen verscheidene Latijns-Amerikaanse WTO-leden die op basis van het beginsel van meest begunstigde natie (MBN) bananen aan de EU leverden, alsook de VS, bij de WTO geschillenbeslechtsprocedures tegen de EU hebben ingeleid wegens de ongelijke behandeling van bananen die door verschillende leveranciers in de EU op de markt worden gebracht,
- D. overwegende dat bepaalde aspecten van de EG-invoerregeling voor bananen strijdig werden bevonden met de WTO-regels,
- E. overwegende dat een aantal voorstellen van de EG om haar regeling in overeenstemming te brengen met de aanbevelingen en beslissingen van het geschillenbeslechtsorgaan werden afgewezen door de landen die klacht hadden ingediend,
- F. overwegende dat de nieuwe EG-invoerregeling voor bananen die op 1 januari 2006 werd ingevoerd, nog steeds strijdig bleek te zijn met de WTO-regels,
- G. overwegende dat de internationale handel ongeveer 20% van de wereldproductie van bananen vertegenwoordigt, aangezien het grootste deel van de productie voor de binnenlandse markten bestemd is,
- H. overwegende dat de productiviteit en het concurrentievermogen van de bananenproductie sterk variëren tussen en binnen landen; overwegende dat de Latijns-Amerikaanse landen en de Filippijnen het meest concurrerend en de voornaamste exporteurs zijn,
- I. overwegende dat de EU de onderhandelingen met Colombia en Peru over een meerpartijenhandelsovereenkomst, alsook de onderhandelingen met zes Midden-Amerikaanse landen over een associatieovereenkomst heeft afgerond,
- J. overwegende dat het EU-programma voor interne steun POSEI ("Programme d'options spécifiques à l'éloignement et l'insularité") producenten in de ultraperifere gebieden van de EU steunt,
- K. overwegende dat bananen het op drie na belangrijkste landbouwexportproduct zijn en dat de EU met bijna 5 miljoen ton in 2007 de grootste (netto-)importeur ter wereld is,

- L. overwegende dat de bananenproductie een grote impact op lokale gemeenschappen heeft, niet alleen vanuit economisch oogpunt, maar ook wat milieu, migratie en arbeidsnormen betreft,
- M. overwegende dat de multinationals die in Latijns-Amerika actief zijn, meer dan 80% van de wereldmarkt in handen hebben,
- N. overwegende dat het systeem van tariefcontingenten in de EU de voorwaarden heeft gecreëerd om de ACS-landen aanzienlijke hoeveelheden bananen naar de EU te laten exporteren, en ook de gevolgen van de handelsovereenkomsten voor de Europese producenten heeft beperkt en een groot aantal banen die van deze activiteit afhangen, heeft beschermd,
- O. overwegende dat de overeenkomst tot aanzienlijke tariefverlagingen (35% tussen 2010 en 2017) voor invoer uit niet-ACS-landen leidt; overwegende dat de ACS- en EU-producenten zich daardoor ongetwijfeld aan de nieuwe realiteit van de internationale markt zullen moeten aanpassen,
  - 1. neemt nota van de overeenkomsten inzake de handel in bananen, en is verheugd over het einde van een van de technisch ingewikkeldste, politiek gevoeligste en commercieel belangrijkste juridische geschillen die ooit voor de WTO zijn gebracht;
  - 2. is van mening dat het bereikte akkoord een oplossing is, maar de rechtmatige belangen van alle partijen niet volledig met elkaar heeft kunnen verzoenen; vraagt de Commissie daarom zo spoedig mogelijk een effectbeoordeling voor te leggen van de gevolgen van de overeenkomsten voor de bananenproducerende ontwikkelingslanden en de Europese ultraperifere gebieden tot 2020;
  - 3. is verheugd dat de verbintenissen inzake markttoegang voor bananen die de EU met deze overeenkomst aangaat de definitieve verbintenissen zijn die zullen worden opgenomen in de slotakte van de volgende met succes afgeronde multilaterale onderhandelingsronde over landbouwproducten in het kader van de WTO (Doharonde);
  - 4. benadrukt dat de bereikte overeenkomst een stap voorwaarts is in de besprekingen in het kader van de Doharonde, maar slechts een beperkte stap, omdat de problemen die zich daar voordoen veel ruimer zijn dan het bananendossier;
  - 5. benadrukt dat zodra de Overeenkomst van Genève inzake de handel in bananen gecertificeerd is, de hangende geschillen en alle eisen die tot 15 december 2009 door Latijns-Amerikaanse MBN-bananenleveranciers tegen de EU-handelsregeling voor bananen zijn ingesteld, beslecht zullen zijn,
  - 6. merkt op dat uit de cijfers voor 2010 blijkt dat de bananenprijzen voor de EU-consumenten stabiel zijn gebleven of zelfs licht zijn gestegen,
  - 7. benadrukt dat de EU haar invoertarief voor bananen uit Latijns-Amerika in de periode tot 2017 geleidelijk zal verlagen van 176 EUR per ton tot 114 EUR per ton;
  - 8. benadrukt dat de overeenkomsten inzake de handel in bananen het mogelijk maakt de bananensector los te koppelen van de onderhandelingen over "tropische producten" in het kader van de Doharonde; benadrukt dat de tarieven voor "tropische producten" weliswaar

verder zullen worden verlaagd, maar dat de tariefverlagingen voor producten die aan "preferentie-erosie" onderhevig zijn en voor de ACS-landen van belang zijn, over een relatief langere termijn zullen worden gespreid ten opzichte van de algemene formule die bij de onderhandelingen wordt toegepast; benadrukt niettemin dat de overeenkomsten inzake de handel in bananen voor de ACS-landen waarschijnlijk geen aanvaardbaar akkoord over het dossier "tropische producten" en de erosie van hun voorkeursbehandeling zullen opleveren, aangezien de voorstellen die ten tijde van de bananenovereenkomsten zijn geformuleerd, reeds door een aantal grote opkomende economieën zijn verworpen, zoals blijkt uit de reacties van India en Pakistan op de bijeenkomst van de Algemene Raad van de WTO in december 2009;

9. wijst erop dat de EU traditioneel in speciale tariefpreferenties voor bananen uit ACS-landen heeft voorzien; herinnert eraan dat een aantal WTO-leden herhaaldelijk de verenigbaarheid van deze voorkeursbehandeling met de WTO-regels hebben aangevochten; benadrukt dat verscheidene uitspraken van geschillenpanels, de beroepsinstantie en bijzondere arbiters van de WTO een wijziging van de bestaande regeling noodzakelijk maakten;
10. betreurt dat de oorspronkelijke regionale aanpak niet kon worden behouden bij de onderhandelingen over de meerpartijenovereenkomst met de Andeslanden, waardoor Ecuador niet dezelfde tarieven geniet als Colombia en Peru;
11. onderstreept dat bananen uit de ACS-landen sinds 2008 dankzij de huidige overeenkomsten rechtenvrije en contingentvrije toegang tot de EU hebben;
12. benadrukt dat na parallelle besprekingen met de ACS-landen is overeengekomen dat de voornaamste bananenexporterende ACS-landen naast gewone EU-steun ook extra steun zullen ontvangen via een nieuw steunprogramma, de zogenoemde begeleidende maatregelen voor de bananensector ("Banana Accompanying Measures", BAM); benadrukt dat de BAM-steun wellicht ontoereikend is en gedurende te korte tijd wordt verleend om de ACS-bananenproducenten effectief te helpen zich aan de gevolgen van de wijzigingen in de invoerregeling van de EU aan te passen; vraagt de Commissie duidelijk aan te geven dat het om een aanvulling op de huidige ontwikkelingssteun gaat, en niet om een loutere bijdrage tot de nationale begroting die niet voor specifieke programma's zoals onderwijs en diversificatie bestemd kan worden; vraagt de Commissie met een nieuwe meerjarige financiële oplossing te komen,
13. vraagt de Commissie achttien maanden voor de afloop van het programma een beoordeling van de BAM te verrichten; daarbij moeten aanbevelingen worden gedaan voor eventuele verdere maatregelen en de aard daarvan;
14. verwerpt ten stelligste alle pogingen om het programma voor de bananenproducerende ACS-landen te financieren door herschikking van middelen uit de begrotingsonderdelen voor ontwikkelingssamenwerking;
15. wijst erop dat het belangrijk is de BAM-middelen onder de landen te verdelen naar gelang van de verwachte verliezen qua export en productie van bananen, alsook het ontwikkelingsniveau van het land, gewogen indicatoren en de bananenhandel met de EU; benadrukt dat er moet worden gezorgd voor een goed evenwicht tussen de drie mogelijke soorten steun, die elkaar niet uitsluiten, namelijk steun om de bestaande productie

efficiënter te maken, steun om de lokale toegevoegde waarde te verhogen, en steun voor diversificatie naast de bananenproductie;

16. vraagt de EU en de ACS-landen maatregelen, waaronder meer hulp voor handel, voor te stellen om landen die sterk van bananen afhankelijk zijn, te helpen hun economie te diversifiëren;
17. onderstreept dat bananen in bepaalde ultraperifere gebieden van de EU, met name de Franse overzeese departementen Guadeloupe en Martinique, de Azoren, Madeira en de Canarische Eilanden, een van de voornaamste landbouwproducten zijn;
18. beveelt aan rekening te houden met het feit dat de bananensector vanuit sociaaleconomisch oogpunt belangrijk is voor de ultraperifere gebieden en bijdraagt aan de economische en sociale samenhang door de inkomsten en de werkgelegenheid die hij oplevert, de economische activiteiten die hij voortbrengt en het effect qua instandhouding van een ecologisch en landschappelijk evenwicht dat de ontwikkeling van het toerisme bevordert;
19. merkt op dat het POSEI-steunprogramma in 2006 is vastgesteld in het licht van het in de WTO overeengekomen tarief van 176 EUR per ton voor toegang tot de EU-markt, wat betekent dat er in de POSEI-begroting nog geen rekening is gehouden met het tarief in de WTO-overeenkomsten inzake de handel in bananen; moedigt de betrokken EU-autoriteiten aan om het steunpakket voor interne EU-producenten binnen het POSEI-budget op te trekken en verdere maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de EU-producenten, ondanks de tendens van liberalisering van de wereldhandel in bananen, op de markt kunnen blijven en hun traditionele activiteiten in stand kunnen houden;
20. is van mening dat de EU-producenten aanzienlijk nadeel zouden kunnen ondervinden van de overeenkomsten inzake de handel in bananen; vraagt de Commissie de steun aan de ACS- en EU-producenten te verhogen en zo nodig tot 2020 te verlengen;
21. merkt op dat de bananenteelt in de ultraperifere gebieden van de EU aan strengere sociale normen en milieunormen voldoet dan in de meeste Latijns-Amerikaanse landen; brengt onder de aandacht dat actieve stoffen zoals pesticiden in de ultraperifere gebieden in 20 tot 40 maal kleinere doses worden gebruikt dan in Zuid- en Midden-Amerika, en dat op fytosanitair gebied de meeste stoffen die bij Europese richtlijnen verboden zijn met het oog op de voedselveiligheid, op Zuid- en Midden-Amerikaanse plantages op ruime schaal worden gebruikt;
22. merkt op dat in de recentste bilaterale overeenkomsten met bananenproducenten (de meerpartijenhandelsovereenkomst met Colombia en Peru en de associatieovereenkomst met Midden-Amerika) is overeengekomen dat de EU haar invoertarief voor bananen uit deze landen in de periode tot 1 januari 2020 geleidelijk zal verlagen tot 75 EUR per ton;
23. merkt op dat de preferentiële marge van 39 EUR per ton die de overeenkomsten uiteindelijk zal opleveren het concurrentievermogen van de acht Andeslanden en Midden-Amerikaanse landen en de internationale ondernemingen die in de regio actief zijn, op de EU-markt aanzienlijk zal vergroten ten opzichte van andere exporteurs; benadrukt dat voor de landen die nu reeds bananen naar de EU exporteren, de voordelen na 2020 in het oog zullen springen, door zowel een grotere uitvoer als een hogere prijs

voor hun bananen;

24. benadrukt dat de andere MBN's die naar de EU exporteren (waarvan Ecuador veruit het belangrijkste is), alsook de ACS-landen en de minst ontwikkelde landen (MOL's) allemaal een afname van hun relatieve concurrentievermogen op de EU-markt ten opzichte van de ondertekenende landen zouden kunnen ondervinden;
25. is van mening dat toegang tot de EU-markt alleen mag worden verleend aan producenten die de agenda voor waardig werk van de IAO alsook de mensenrechten en de milieuvoorschriften eerbiedigen;
26. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten en van Brazilië, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Peru, Venezuela, de Verenigde Staten en de ACS-landen.